

ЗНЕВОДНЕННЯ НАДЛИШКОВОГО АКТИВНОГО МУЛУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОЛИ ВІНОСУ

Т. О. Шевченко, канд. техн. наук, доцент

*Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
61002, Харків, вул. Маршала Бажанова, 17
tamara.shevchenko@kname.edu.ua*

**О. А. Златковський, канд. техн. наук, інженер-технолог,
А. О. Шевченко, канд. техн. наук, інженер інженерії навколишнього середовища**

*PRODEKO-ELK Sp. z o.o., вул. Стрефова, 9, м. Елк, Польща, 19-300
andrii.a.shevchenko@gmail.com
zlatkovsky@ekoton.com*

Під час проведення досліджень було розглянуто можливість застосування золи виносу теплової електростанції в якості мінеральної добавки при зневодненні надлишкового активного мулу на камерно-мембранному фільтр-пресі. Було встановлено, що збільшення дози золи виносу в суспензії закономірно призводить до загального збільшення продуктивності фільтрування і зниження вологості фільтраційного осаду.

Однак, зростання ефективності зневоднення носить нелінійний характер. При додаванні золи виносу в районі 2% від маси вихідного осаду ефективність зневоднення зростає не суттєво – тривалість фільтрування скорочується всього на 15%, при цьому питома продуктивність збільшується на 12%. При зростанні частки золи виносу до 6% від маси вихідного осаду спостерігається більш інтенсивне прискорення процесу: так тривалість фільтрування скорочується зі 100 до 10 хвилин, питома продуктивність збільшується з 87 до 400 літрів з квадратного метра на годину. Подальше збільшення частки золи виносу незначне, особливо в розрізі роботи реального фільтр-преса: збільшення частки до 17% веде до підвищення питомої продуктивності всього до 500 літрів з квадратного метра на годину.

За такої короткої тривалості фільтрації вже необхідно враховувати час заповнення фільтр-преса, миттєву швидкість подачі суспензії на початку фільтрації, пропускну здатність підвідних трубопроводів, можливу перевитрату енергії при роботі високопродуктивного насоса. В рамках даної роботи приймаємо мінімальну тривалість фільтрації на реальному фільтр-пресі на рівні 10 хвилин. Незважаючи на те, що при максимальній дозі золи виносу відносна вологість фільтраційного осаду знижується до 40%, експериментальні дані свідчать про те, що ефект досягається виключно за рахунок додавання маси золи виносу до маси твердої фази вихідної суспензії. Тому додавання золи виносу не приводить до підвищення вологовідділення.

Література

1. Shevchenko T. Use of Fly Ash for Conditioning Excess Activated Sludge During Dewatering on Chamber Membrane Filter Presses / O. Zlatkovskyi, A. Shevchenko, T. Shevchenko // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – 3/10 (99) 2019. – P. 17-23.